

Orsovai Hírlap

TARSADALMI HETILAP.

AZ ORSOVAI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Korona-út 291.
Kiadóhivatal: Handl József könyvnyomdája.
Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztő és laptulajdonos:
MIHALIK SANDOR.

Előfizetési árak:
Egész évre: 8 korona | Negyed évre 2 korona.
Fél évre: 4 „ | Egyes szám 20 fillér.
Hirdetéseket fölvesz a kiadóhivatal.
Nyílttér soronként 30 fillér.

Az ideai szárazév tanulságai.

Abban a vakhitben élünk, hogy mind tiszta áldás, amivel a kultura elárasztja kieneses anyaföldünket s ez teszi lehetetlenné, hogy meglássuk az azt kísérő hátrányokat, árnyoldalakat is.

A külföldi publicistika igen behatóan és sokat foglalkozik az ideai szárazság okai és nagyarányú pusztításainak kérdésével s bár e szárazság oly általános volt, hogy két világrész nyögi a következményeit, mégis igen érdekes és hasznos annak tanulmányozása, hogy a szárazság hol, mily területeken és mely vidéken dúlt legkegyetlenebbül.

Az ily világrészekre kiterjedő szárazságot természetesen force majeureknak kell tekintenünk, ami hál' Istennek minden században csak néhányszor sújtja a föld lakóit; amin emberi kézzel s emberi észszel egyelőre nem lehet segíteni, bár a koszmologia tudománya igen hasznos munkát végezhet, ha valamikor teljes határozottsággal meg fogja állapítani, hogy mily természeti erők befolyásolják a légáramlatoknak ily abnormis és tartós irányváltozását.

Ez azonban más kérdés; nekünk országos szempontból nem a világelemekkel kell a harcot fölvenni, hanem a föld és helyrajzi viszonyok gondos tanulmányozása révén kell oly tanulságokhoz jutnunk, hogy a legnagyobb erőhatalommal se álljunk teljesen tehetetlenül, fegyvertelenül szemben.

A külföldi újságirodalom, mondom, tudományos alapon igen szép anyagot hordott össze a régi tapasztalatok és az ideai száraz esztendő megfigyelései révén, s a sokféle statisztikai és meteorológiai adatgyűjtések eredményeképp csaknem egyhangzólag megegyezik abban, hogy az esőhiány és a földszárazság miatt a legtöbbet szenved általában az erdőszegény sík vidék és a szárazságtól sújtott összes európai földterületek között is aránylag legtöbbet szenved a mi nagy magyar alföldünk, melynek pedig termőföldje a legnagyobbak közé tartozik a kontinensen.

Viszont legkedvezőbb helyzetök épp ily száraz esztendőkből a tenger melléki városoknak van.

Erthetőbb lesz ez, ha számokban

fejezem ki, hogy például Fiume vidékének évi esőmennyisége majdnem tizszerese Csongrád, Csanád, Békés, Hajdú vagy más magyar síkföldi megyék évi csapadékátlagának, ami mellé még az a hátrány is csatlakozik, hogy az alföldön a nagy esőzések jobbra az őszi és tavaszi hónapokra jutnak, míg a nyári hónapokra csak legesekélyebb százaléka jut az évi esőmennyiségnek.

Fiume vidékének évi esőmennyisége eléri a 3000 — 4000 millimétert.

Ez adatok világosan beszélnek és megérthetjük belőlük könnyen, hogy az áramlatok és depressióváltozatoktól tekintve a páráképzés helyi föltételei határozzák meg minden vidék csapadékmennyiségét.

A most tulságosan aktualis Japán vagy Korea és Mandzsuria földje közvetlenül szemléltető példát mutat erre nézve.

Ott a legforróbb két nyári hónapban a nap heve gőzt produkálván a csendes óceán, a japán és kínai tenger víztömegéből, azt a szigetország és tengervidék szárazföldjének csapadék alakjában mindjárt vissza is adja. E vegyi folyamatot, mely csak a forróság megszűnésével változik, ott tehát szemtől szembe lehet figyelni.

A csapadékmennyisége Mandzsuriában, (bár pontos adataink még nincsenek) egyedül e két hónapban meghaladja néha a 1.5 — 2 métert.

Nekünk bizony tengerünk nincs, de hazánk még sem mondható vízszegénynek, mert van olyan vízhálózata, mely ily közlekedési, mint gazdasági tekintetben hatalmas tényező, melyet azonban vagy négy évtizede, amióta a szabályozási és ármentési, meg csatornázási munkálatok oly nagy apparatussal kezdetüket vették, — mindig csak korlátoztak és megrendszabályozták, — nem ügyelve arra, hogy folyóink, patakjaink és igen csekély számú csatornáink minden esővízére szükség is van.

Ma vagy 45 ármentesítő és belvíz-levezető társulat áll fönn hazánkban, ezek több mint 200 millió koronát emésztettek már fel műszaki munkálatokra, főképp töltéscélpítésekre. Ugyan e társulatok további 180 — 200 millió korona hitelösszeget használtak föl szintén ármentesítési műveletekre.

Ebbe nincs beleszámítva a Tisza, Duna szabályozásra, átvágásokra és néhány kisebb folyó hajózhatóvá tételére költött milliók tekintélyes száma.

Osszesen tehát vagy 500 millió korona elszórt oly műszaki munkákra, melyek 1 millió 600 ezer hold termőföldet elhódítottak ugyan az árterületektől, de viszont más rengeteg területet megfosztottak az életföltételétől, a termőképességet fokozó nedvességtől.

Körülbelül 500 millió korona költséget okozott műszaki munkával szemben tehát 1 millió 600 ezer hold vízmentesített termőföld áll eredményképen.

Ez az egyik, a fényesebbik oldala az éremnek.

Áldásos, megbecsülhetetlen és busásan kamatozó munka lett volna ez, ha egybe vetették volna a műszaki, közlekedési és gazdasági szempontokat és egy füst alatt dolgozták volna ki a terveket úgy, hogy azt a vizet, amely évszázadokon trágyázta, termékenyítette sok százezer hold terület földjét oly mértékben, hogy azon egy esztendői termés 3 árvizes esztendő kárát is megfizette, — nemcsak levezetni és az országból kivezetni, hanem inkább a közlekedés hasznára és vízszegényebb vidékek javára kellett volna csatorna hálózatok ségélyével benntartani az országban.

De nem ez történt, hanem egyrészt az azelőtti nagy, természetes árterületekre kilépett folyókat szűk töltések közé szorították, aminek legközvetlenebb eredménye, hogy a tavaszi olvadáskor hirtelen duzzadó folyók, szűk mederbe szorítva, abból 10 méteres töltések dacára is kilépnek és az eddigi árterületek helyett most egész városokat és lakott vidékeket öntenek el; másrészt pedig újakban megrövidítve a régi természetes kanyarodások egyenes vonalú átvágásai folytán oly gyors a lefolyásuk, hogy pár heti esőhiánynál már csak a torkolathoz közelebb eső állomások hajózhatók; de a legfontosabb a gazdasági hátrány, amit ez idén oly súlyosan érziünk, mert bebizonyult, hogy az így mesterségesen szűkített mederben a legrövidebb úton az országból kiszalajtott víztömeg pótolhatatlan veszteséget jelent.

Reutter Miklós

ujonnan berendezett és díszes üveg-, porcelán-, fűszer- és csemege áruházában a legjutányosabb árak számítása mellett kiváló minőségű árúk és pedig: **magyar üveg** és karlsbadi porcelán, fayence és díszmű tárgyak, továbbá mindennemű háztartási cikkek és alkalmi ajándékok dús választékban, valamint **csemege árúkból: sódar, felvágott bel- és külföldi sajtok, teavaj, likőrök, legfinomabb braziliai rum, karaván tea, teasütemény és minden e szakmába vágó cikkek kaphatók.**

Lapunk mai száma 4 oldal.

Pártoljuk a honi ipart!

E szomorú eredmény csak a keskenyvágányú látkörre nevelt szakszerűség hibája, mert a vízi mérnök elvégzi ugyan és megoldja gyönyörűen az eléje tűzött feladatot, de hát ő csak mérnök s neki a gazdasági, hely- és vízrajzi meg sok más egyéb érdekekkel nem kell számolnia.

Már előbb bizonyítottam, hogy egyes országok és vidékek csapadékmennyiségét a világáramlatok és váltakozó levegőnyomásokon kívül a helyi pára-képződés föltételei is lényegesen befolyásolják; ezt tudva könnyű megérteni, hogy maga az az 1 milli 600 ezer hold kiszáritott terület, mely azelőtt ártér lévén, a kiáradt vizet, mely a nyári hónapokon át részben elpárologott, részben az anya mederbe visszafolyt, továbbá legalább még egyszer akkora vízfelület, mely a szabályozások és lecsapolások által megszünt, kisebbitette az országnak azt a pára-képző felületét, mely épp a legváltóságosabb nyári hónapokban a nap forró sugarának hatása alatt elgőzölve csapadék alakjában került vissza a nagy alföld termőföldjeire.

Hajlandó vagyok ugyan elismerni, hogy ez a magasabb szempont egyelőre kívül esik az exact tudományok számításain, de akkor ismét felmerül az a kérdés, hogy e sokat említett vízszabályozó műveleteket, aránytalanul csekélyebb költséggel, miért nem kötétk össze az öntöző és hajózható csatornák kérdésével, ami az előbbi kérdés bölcs megoldását is jelentette volna, mert vízszegény vidékek jutottak volna a más vidéken fölöslegessé vált, vagy összetorlódtott vízmennyiséghez öntözés céljára; azonkívül sok, a világtól elzárt jó termő vidék jutott volna közlekedési eszközökhöz, — az elhódított árterületek vize pedig az országban marad és emeli a földnek és sok elhanyagolt talajnak értékét és végre e megoldás rengeteg módon megkönnyítette volna az árvíz védelem munkáját.

Micsoda eszményi reservoirja lenne az áradás vízfölöslegének, ha Tokaj tájékáról például egy hajózásra is alkalmas csatorna vezetné le a havasi hó olvadáskor a Tiszába hőmpolygó és hirtelen torlódtó víztömeg egy részét Pancsova y. Kubin táján a Dunába torkolva! Éppúgy kiszámíthatatlan hasznára lenne Pestmegyének a rég tervezett Budapest—Csongrád vagy szegedi csatorna, mely a szintén régi álmok országába tartozó Budapest—Fiumei csatornával egyetemben talán mindenkorra megszüntethetné a Duna vidékének árvízveszedelmét, amitől a milliós töltések úgyszólván addig védtek meg, amíg a leömlő tavaszi víztömeg a közepes átlagot meg nem haladja.

Ilyen csatorna tervezés ma persze kemény dió, mert rengeteg költséggel jár és a látható jövedelmezősége nem föltétlenül biztos, de egyszer csak meg kell valósítani, bármily áldozatok árán ezt is.

Az ármentesítés, de különösen az ideai szárazév ötletéből külföldi szakörök sokat foglalkoznak a csatornázások problémái mellett a víztárolás eszméjével is, mely Ausztráliában már meglehetősen gyakorlati előnyökkel évek óta alkalmazásban van. Nálunk azonban még a csatornázás rég vajdó fontos és sürgős kérdése is alig leküzdhető anyagi akadályokba ütközik, de a sokkal költségesebb s mivel csupán csak az öntözésre szolgálja, szintén egy-

oldalú víztárolási rendszert egyáltalán nem tartom gyakorlati értékűnek a mi viszonyaink között.

Ausländer Dezső.

Hol hozzuk haza Rákóczit?

Az „Orsovai Hirlap“ immár két számában hozott cikket ezen kérdésre vonatkozólag, melyek azonban ezen kérdést inkább helyi jelleggel ruházták fel és nem terjeszkedtek ki teljesen Orsovának politikai és az egész nemzetre kiható tradícióira.

Miként mindannyian jól tudjuk, — hogy én is a mult cikkek szellemében szólok, — Zrinyi Ilona, Rákóczi Ferenc anyja, sűrűn látogatta a mai Herkules — akkor mehádiai fürdőket, sőt itt egy ízben későbbi férje Thököly Imre is meglátogatta. Ez is a mellett bizonyít, hogy a kurucok nagy része ezen vidéket akár menekülés, akár szórakozás céljából elég gyakran látogatta.

De megkívánhatjuk mi orsoviaiak, hogy erre hozzák haza a szabadság e nagy bajnokát, mert a szabadság másik bajnoka: Kossuth Lajos itt töltötte el az utolsó éjszakát s a szent korona is itt volt elásva.

Kétszeresen szent tehát ezen hely, kétszeresen megérdemli, hogy erre hozzák haza a szent hamvakat! Igaz örömmel, szent lelkesedéssel és meghatott szívvel fogadjuk mi orsoviaiak ezen ohajunk teljesítését.

Amde tovább megyek. Kapcsolatba hozok egy másik fontos és ezzel összefüggésbe hozható tény: oda kell hatnunk u. i. s, hogy ezen dicső ünnepélyeknek, ezen történetileg híres helynek, mindezen áhitat keltő tényekről emléke, jele legyen.

És talán éppen alkalomszerű, ha felemlítem, hogy Orsova, mely történetileg olyan világhíru hely, mely négy: magyar, román, szerb és török határon fekszik, nem kapott millenáris emlékművet. Itt nem mocskolnak be durva kezek, mint a brassói Cenk hegyen és utóbb a Zobor hegyen!

Csodálkozom azon, hogy Thaly Kálmán, a Rákóczi kultusz leglelkesebb művelője, ki konstantinápolyi utazásaiban valószínűleg erre is ment, nem vette figyelembe mind ezeket, mikor az országos hét mű tervezetét megalkotta.

Itt van az Állion hegy, a négy országra néző, nem is olyan magas mint a Cenk, nem is olyan meredek, lejtős oldalakkal, melyre könnyű lett volna a környéken található anyagot felvinni és az emlékművet megalkotni, melyre három nemzet csodálattal, a negyedik, mi, büszkén és féltő, szent gondossággal tekintettünk volna fel!

De nem késő! Kérjük mi, kérje az egész nemzet, hogy erre, a már úgyszólván megszentelt földre Rákóczi hamvainak ide szállításakor emeltesék egy emlékmű, ha csak akkora is, mint a zimonyi, melynek belsejében 3 márvány tábla hirdesse, arany, lángzó betűkkel: „E helyen tölté hazánk nagy fia, Kossuth Lajos az utolsó éjt...“ „E helyen találtatott meg a magyar szent korona 1853-ban“ és „E helyen hozott vissza, hazánk lánglelkű fejedelmének, a bujdosásban meghalt II. Rákóczi Ferencnek szent teste, hogy örök üstökös-ként hirdesse a magyar nemzet szabadságát, függetlenségét és hazaszeretét!“

Magyar Védő Egyesület.

— Folytatás —

Magyarországon összesen 2.642 gyárüzem van 259.000 munkással, Ausztriában csak egy iparágban, a fonó- és szövő-iparban már az 1898. évben 2.242 gyárüzem volt 217.446 munkással. Hazánkban az 1898. évben a fonó- és szövőiparban összesen 110 gyár volt 13.024 munkással 52,704.886 korona forgalommal. Ezzel szemben ugyanazon évben Ausztriának egyedül csak fonó- és szövő-iparúkért több mint 300 millióval, az 1902. évben pedig már 342,866.000 koronával adóztunk.

E példát azért említjük fel, mert hazánkban a fonó- és szövő-ipar lendülhetne fel leghamarabb, mivel a nép ez iparág iránt minden vidéken fejlődőben levő érzékkel bír. Ez irányban munkásokat könnyű volna nevelni, de a tőke ily gyárüzemek alapítására nem vállalkozhatik mindaddig, míg a honi ipar termékei részére a belpiac biztosítva nincsen.

Hazánknak mily jó kisipara volt. Szép reményeket fűztünk hozzá, mert hinni véltük, hogy ez az első lépés a honi ipar fejlesztése felé. Csalódtunk, keservesen csalódtunk! . . .

A külföldi ipar hazai kisiparunkat már a kezdet kezdetén megfojtotta, nehogy új életre ébredjünk. Célját elérte. Kisiparunk ma már csak tengődik. Az ország 175.739 önálló iparosa közül csak 59.634 tarthat mást, a többi mindennapi kenyerét is alig keresheti meg.

Ez adatok bizonyítják, hogy az ország gazdasági élete minden téren pang, hogy a munkatér nem áll arányban a nemzet szaporodásával, hogy nem a kereset, hanem a munkanélküliség száma szaporodott.

Az inség és a nyomor napról-napra fokozódik. A téltenség lenyűgözve tartja a munkás önértékét s megingatja a tiszta erkölcsét. A sikertelen törekvés a dolgozni tudó és dolgozni akaró honfitársakat elcsüggeszti, azután pedig az idegenbe száműzi, kivándorlásra kényszeríti.

Nehéz idők, lesújtó tapasztalatok ezek!

A sajnálkozás már nem használ. A tétovázás pusztulást jelent. A tanácskozásra nincs idő.

A magyar társadalomnak cselekednie kell most, vagy soha, mert a vesztély nőttön nő.

Állítsunk gátat a nemzetpusztító jelenségeknek a társadalom egységes, egyetértő és céltudatos irányításával. Védelmesszük meg a nemzet erejét és vagyonát az elkallódástól, mert különben elpusztul a nemzet!

Óvjuk meg a magunk érdekeit és védekezzünk a külföldnek egyenesen hazánk gazdasági érdekei ellen irányuló törekvéseivel szemben.

Ne maradjunk tovább is a külföldnek pénzben és emberben adófizetői!

Szomorú, de sőt szegényteljes a magyar társadalomra nézve, hogy az édes hazai földről, melyet egykoron Kánaánnak minősítettek s a melyen nem 19, de 40 millió lélek is boldogan élhetne, már most, mikor még oly kevesen vagyunk, a munkanélküliség s a megélhetés lehetetlensége százezreket önkéntes száműzetésre kényszerít.

Ez a helyzet megváltozhatik és meg

kell változnia, ha tudunk a hazáért mindnyájan erős akaratúval és kitartással élni és dolgozni.

Egyesüljünk nemzeti létünkért és Hazánk szebb jövőjeért megvívandó küzdelemre *mindnyájan*. E küzdelem nem vért, de a hazaszeretet által vezérelt akaratot és munkát követel.

(Folytatjuk.)

HIREK.

Ferdinand bolgár fejedelem Orsován. Orsova közönsége már szeptember 16-án megtudta, hogy a bolgárok fejedelme Orsován fog keresztül utazni. E napon érkeztek meg ugyanis a fejedelem tulajdonát képező hajók, a „Krum“ és az „Alexander“, melyek egy-egy őrnagy, mindkettő egy alezredes parancsnoksága alatt állottak. A hajók katonai személyzettel voltak ellátva. A hajók két teljes napig várakoztak a fejedelemre, aki nagyszámú kíséretével vasárnap reggel 9 órakor a rendes expressz vonattal érkezett Orsovára. Az állomásról a fejedelem egyenesen a róm.-kath. templomba hajtatott, s ott egy félórán át csendes misét hallgatott, melyet főtit. Halmay Károly plébános olvasott, akinek a fejedelem e szándékát előre bejelentették. Mise után a plébánossal beszélgetett; majd onnan 3/4 10 óra előtt a rendőrök és esendőrök által rendben tartott uton a közönség sorfalai között a hajóállomásra hajtott, ahol a szolgálattevő esendőrhadnaggal: Herold Gyula Bélával, Patera Ferenc határszéli rendőrtisztviselővel pár szót váltott, majd a hajóra szállt, ahol illő tisztelettel fogadta a hajó személyzete.

A fejedelem a „Krum“ hajóban helyezkedett el, s minthogy a Vaskapucsatornában vontatóhajók dolgoztak, az indulás csak 3 órai vesztegelés után, 12 óra 50 perckor történt. A fejedelem Somovitig ment hajón, onnan vasuton Szófiába. A hajó az utat a Vaskapucsatornán Tompa Károly hajózási felügyelő személyes felügyelete alatt tette meg, kinek a fejedelem Turn-Szeverinben, mielőtt a hajót elhagyta volna, barátságos szavak kíséretében a Polgári-rend tiszti-keresztjét adományozta. Rajta kívül még többen részesültek érdemrendekben, így Halmay Károly plébános, akinek dr. Stadeta udvari titkár még a délelőtt folyamán 11 órakor adta át a bolgár lovagrend polgár érdemkeresztjét, mely rendet a fejedelem ezelőtt 6 évvel alapított. A kitüntetettek közt van Herold Gyula Béla esendőrhadnagy, Patera Ferenc határszéli rendőrtisztviselő, egy esendőr őrsvezető s azon négy zuhatag kalauz, kik a hajót Turn-Szeverinig kormányozták.

A kalauzok közül Dunay József a Sándorrend ezüst keresztjét, Kring Henrik és Szigeti József a Polgári-rend koronás ezüst érdemkeresztjét, Baumgartner József pedig ugyanazon rend ezüst keresztjét kapta.

Eljegyzés. Egy kedves, két szív őszinte érzelmei okozta eljegyzésről adhatunk hírt, mely távol tőlünk, Rimaszombatban e hó 17-én ment végbe. Társadalmunk egy kiváló és szeretett tagja Penyigey Manczur Lajos orsovai királyi aljárásbíró váltott u. i. jeggyűrűt szentmiklósi és óvári Pongrácz Helén kisasszonnyal, feledhetetlen emlékeztető néhai Pongrácz Imre fivérének művelt és

kedves leányával. Őszinte szívből kívánunk örök boldogságot az új jegyespárnak.

Törzstiszti tanfolyamon. Farkas István m. kir. honvédszázados nemsokára elhagyja városunkat, s kilenc hónapig távol marad. Ezen idő alatt ugyanis a bécsújhelyi törzstiszti tanfolyamon vesz részt.

Személyi hírek. Uhlarik Béla a máv. szegedi üzletvezetője f. hó 17. és 18-án városunkban időzött, mely alkalommal az összes vasuti hivatalokat és a rakodóparton levő emelő darut megvizsgálta.

Honvédség köréből. Tisztifurukban tömegesebb változások fordulnak elő. Nevezetesen Brankován István, Ghyczy Gyula főhadnagyok és Fillériu Athanasz hadnagy Lugosra helyeztetek át.

Szabadságon. Dr. Breznay Ernő orsovai honvédségi ezredorvos hat heti szabadságra távozik. Szabadságát részben Orsován, részben Ungváron és Budapesten fogja eltölteni. Ez idő alatt dr. Szentgyörgyi Ferenc községi orvos fogja őt helyettesíteni.

Kitüntetés. Károly román király Tompa Károly hajózási felügyelőt a Koronarend lovag keresztjével kitüntette. A másik kitüntetéséről lapunk más részében adunk hírt. Gratulálunk.

Ellenőrzési szemlék. Közös hadseregbeli ellenőrzési szemle Orsova község házában 1904. október hó 3., 4., 5. és 6-ik napjának reggeli 7 órakor fog megtartatni és pedig a járásban illetőséggel bírókra nézve 1904. október 3. és 4-én, az idegenekre nézve pedig október 5-én és a még nem avagy elkészen megjelentekre nézve október 6-án.

Honvéd ellenőrzési szemle 1904. évi október 13. és 14-ik reggeli 7 órakor Orsova község házában és pedig a járásban illetőséggel bírókra 1904. október 13-án, az idegenekre nézve pedig október 14-én.

Népfelkelői ellenőrzési szemle 1904. október 15-én reggel 7 órakor Orsován, 1904 október hó 17-én reggel 7 órakor pedig Mehádia község házában fog megtartani.

Halálozás. Mint egy szükszavu amerikai távirat jelenti, Izsáki Ernő magyar királyi műszaki tanácsos Montrealban hirtelen elhunyt. A megboldogult a magyar műszaki mérnökök karának egy még fiatal és tehetséges tagja volt; bennünket közelebről azért érdekel e szomorú hír, mert már 1883. vagyis a Vaskapu szabályozási munkálatok első tervezése óta 1896-ig orsovai lakos volt. Főmérnöki minőségben ő volt a grébeni szabályozási munkálatoknak főnöke. Mint sok nyelvet beszélő, tehetséges mérnököt minisztere most tanulmányutra küldte Amerikába s Montrealban érte utól a halál, szívszélhűdés érte. Az alig 43 éves tanácsos halála orsovai ismerősei között bizonyára a legmélyebb részvétet fogja kelteni.

Itt az ősz. Nemesak a kalendárium-ban, hanem az időjárásban is őszre fordult az idő. Az esőzés következtében a levegő annyira lehűlt, hogy a fázósabb családoknál fűtésre fogták a dolgot. A fecske is búcsút vett tőlünk. Érdekes látvány volt nézni naponkint reggel az ezernyi és ezernyi számban elvonuló fecskéket, melyek az állami iskola épületén tartottak pihenőt.

Az iskolai beírások eredménye.

A helybeli állami tanintézetekbe az 1904—1905. tanévben eddig be van írva:

a) Az elemi leányiskola I. osztályába 54; II. osztályába 56; III. osztályába 42; IV. osztályába 52; V. osztályába 10; és VI. osztályába 8 tanuló. Összesen: 222 tanuló.

b) Az el. fiúiskola I. osztályába 53; II. osztályába 72; III. osztályába 66; IV. osztályába 55; V. osztályába 6; VI. osztályába 1. Összesen: 253.

Elemi iskolai leány- és fiú tanuló van tehát együttesen eddig: 475.

c) A polgári fiúiskola I. osztályába 46; II. osztályába 43; III. osztályába 27; IV. osztályába 14. Összesen: 130.

d) A polgári leányiskola I. osztályába 21; II. osztályába 26; III. osztályába 13; IV. osztályába 9. Összesen: 69.

Polgári iskolai fiú- leány tanuló van együttesen: 199.

A központi állami iskolai épületben tehát naponkint 674 tanuló nyer oktatást.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvész miatt elrendelt zárlat 1904. szeptember 15-én feloldatott.

Nagy nyárutói hajóforgalom a Dunán. Mióta a Vaskapu csatorna 1896 őszén át lett a hajóforgalomnak adva, a midőn a tartós kis víz miatt az Aldunáról gabonával megrakott uszályhajók Szeverinbe összetorlódtak, — Dunának nem volt oly nagy forgalma, mint a múlt hetekben. Az őrlési forgalom megszüntetése óta már egészen elszokott Orsovának a hajóforgalom iránt érdeklődő közönsége a Dunának oly nagymérvű élénkségétől, a milyenben az utóbbi hetekben gyönyörködhettünk. A zuhatagosszakaszon az utolsó két héten majdnem állandóan 14 nagy vontató hajó dolgozott még pedig a D.G.H.T.-nak hét, az M.F.T.R.-nek három és románoknak négy hajója. — Alig több, mint két hét alatt 185 drb. terhes uszályban 838.000 q árút, ami 8380 waggon rakományra felel meg, — szállítottak végig a zuhatagos szakaszon.

Tekintettel azon körülményre, hogy az egész idő alatt abnormális kis víz volt, ez nagyon szép eredmény s minden dícsérő szónál jobban bizonyítja az aldunai zuhatagok szabályozásának sikerét.

Az egész nagy hajó forgalom lebonyolításánál, — mert fájdalom, a régi esendes élet már megint kezdődik a Dunán — csak egyetlen hajó ázma történt, és ez is a szó legszorosabb értelmében vis-major következtében. F. hó 9-én ugyanis a 6006 q búzával terhelt 65184 sz. uszálynak kormány szerkezete éppen azon pillanatban tört össze, a midőn az uszályt a D.G.H.T. tulajdonát képező „Korneuburg“ nevű hajó a szvinicai csatornába bevontatta. A kormány képtelenné vált uszályt az ár a grében-milánováci szorító-gát mellé dobta, a hol farával sziklára jutott és erős sérüléseket szenvedett. Az uszály rakományából mint egy 1400 q nedves lett. Az átázott búzát a sérült uszályból kiszedték, s Romániába visszazállították. Az uszályt miután lékjeit a teljes kiürítése után ideiglenesen betöltték, a turn-szeverini javítóműhelybe vontatták.

Kimutatás a „Vaskapun“ átszállított uszályokról és azok rakományairól.

Duna-Gőzhajózási-Társaság szállítása:

Szeptember hó.

13.	145	Verciorova	Budapest	buza	3467 q
	6502	Rahova	"	"	5463 q
	6506	Cetate	"	"	5753 q
	382	T-Severin	"	"	31.0 q
	6548	Calafat	"	"	5008 q
	65108	Widdin	"	"	5600 q
	6527	Brza Palanka	"	"	4208 q
	451	Calafat	"	"	3510 q
	6521	T.Magurelló	"	"	5000 q
	5723	Gruja	"	"	4100 q
	65100	"	"	"	5870 q
	65212	Calafat	"	"	5001 q
	5729	Cetate	"	"	5685 q
	65101	Corábia	"	"	5870 q
	6589	Verciorova	"	"	3827 q
	65210	T.Magurelló	"	"	5000 q
	65135	Sistov	"	"	6050 q
	65232	Gyurgyevó	"	"	5321 q
	65132	T.Magurelló	"	"	5074 q
	47	Verciorova	"	"	3969 q
	323	Calafat	"	"	3000 q
17.	6729	T.Magurelló	"	"	5105 q
	8204	Sistov	"	"	8000 q
	65150	T.Magurelló	"	"	4087 q
	"	Corábia	"	"	1817 q
18.	80	T.Szeverin	"	"	2206 q
	"	Verciorova	"	"	2514 q
	65251	Sistov	Bécs	"	5040 q
	65105	Calafat	Budapest	"	5015 q
	6535	"	"	"	5033 q
	65136	T.Magurelló	"	"	5548 q
	6583	T.Szeverin	"	"	4100 q
	65202	Rahova	Bécs	"	6269 q

Magy-Folyam-T-R.-Társaság szállítása:

Szeptember hó.

14.	654	T-Magurelló	Budapest	buza	5079 q
	504	Widdin	Budapest	buza	5200 q

Román hajózás szállítása: N-F-R.

Szeptember hó.

640	T-Magurelló	Bpest	buza	2808 q
640	Corábia	"	"	2206 q
650	"	"	"	5108 q
624	Verciorova	Passau	"	4960 q

Reutter Miklós

csemege-, fűszer-, porcellán- és üveg kereskedő Orsován egy jó házból való
 tanoncot keres
 főlvételre.

Hirdetések
 legjutányosabban felvételnek
 az „Orsovai Hírlap“
 kiadóhivatalában.

Az aldunai m. kir. hajózási hatóság Orsován.

1904. évi 184. számhoz.

Versenyárgyalási * * * * hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. ki. minister úr Ó Nagyméltósága 1904. évi augusztus hó 25-én 49358. szám alatt kelt magas intézkedésével, az Alduna Grében, Jucz és Vaskapu szakaszain létesített kőgátaknak helyreállítását valamint a grébeni csúcs helyén létesített plateauon összegyűlelt kő és törmelék anyagnak eltávolítását elrendelvé, ezen mintegy 19.600 m³ kőhányás beépítésből, 24.000 m² kőrákat készítésből és mintegy 2500 m³ kő és törmelék elhordásból álló munkálatoknak vállalat útján leendő végrehajtásának biztosítása céljából

1904. évi október hó 5-én d. e. 10 órakor Orsován az aldunai m. kir. hajózási hatóságnál

zárt ajánlati — versenyárgyalás

fog tartatni.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a szóban levő munkálatok kivételnek elvállalására vonatkozó s ajánlati költségvetéssel ellátott zárt ajánlataikat a versenyárgyalásra kitűzött napnak **d. e. 10 órájáig** az aldunai m. kir. hajózási hatóságnál Orsován adják be. Későbbben beérkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlathoz az ajánlati költségösszeg 5%-ának megfelelő bántópenznek valamely m. kir. adóhivatalba tételtét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

Ajánlattevők ajánlatukkal mindaddig szavatolnak, míg annak el vagy el nem fogadásáról írásbeli hivatalos értesítést nem kapnak.

A szóban levő munkálatokra vonatkozó műszaki műveletek, általános és részletes feltételek az aldunai m. kir. hajózási hatóságnál Orsován a hivatalos órákban megtekinthetők és ugyanott ajánlati minta is beszerezhető.

Orsován, 1904. évi szeptember 2-án.

Az aldunai m. kir. hajózási hatóság Orsován.

A GUTMANN TESTVÉREK

drenkovai kőszénbányái termelnek kitűnő minőségű szenet ipari célokra, különösen jó kovács szenet, továbbá sajtolt szenet (brikett) 7 klgr. súlyban, mely utóbbi gőzgépnél, kályha tüzelésnél és különösen tengelyen való szállításra kiválóan alkalmas.

MEGRENDELÉSEK

GUTMANN TESTVÉREK

— BUDAPEST —

V. Mérleg útca, 3. szám alatti címre intézendők.

HANDL JÓZSEF

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR-,
 IRÓ- ÉS RAJZSZER KERESKE-
 DÉSE AJÁNLIJA MINDENNEMŰ
 NYOMTATVÁNYAIT ÉS TAN-
 SZER FELSZERELÉSEIT.

Az „Orsovai Hírlap“-ban közölt hirdetések a
 legjutányosabban számíttatnak.

KÉPESLEVELEZŐLAPOK nagy választékban.